

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-terem, a hídkaputól kimenet balra a 24. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évi nyolcra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ór 7 kr., 2-ór 6 kr., 3-ór 5 kr. o. é. minden hirdetés után 30 kr. bérletdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó hivatalnál kezelik.

A nyilattéri cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középposta, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési díj

K. KÖZLÖNY

Julius—decemberi folyamára.

Egészévre 12 forint.
Félévre 6 „
Évnyegyedre 3 „

Az előfizetési pénz kiadó Stein János középpostai könyvkereskedésébe küldendő, hol a megrendelt példány pontos megküldéséről intézkedve van.

Politikai szemle.

(S.) A szörzsa csakugyan jobbra fordult, jobb idők kezdenek járni, s a derű, mely a három évi borura következett, alkalmasint tartósabb leendő, mint 1861-ki előde.

Az új magyar kormánytól legközelebb egész sorát várják azon intézkedéseknek, melyek az alkotmányos élet visszaállítására hivatnak. Valamennyi örökös főispán ismét megéjje előre fog állítani; a magyar országgyűlés összehívására vonatkozó rendelkezést már e hó folytán várhatjuk. Maga az országgyűlést összehívó kir. leirat, bir szerint, aug. 18-kán, Ő Felsége születésnapján, fog kihirdettni s az országgyűlés megnyitása október 20-kára elrendeltetni. Az aug. 23-kán megnyitandó horvát országgyűlés, ugyan e hírek szerint, újra két hónapra lesz elnapolva.

Az új kabinet tagjaira nézve a „Debatte” így nyilatkozik: „Az új miniszterek közül három oly állást foglaltak el a februári alkotmány irányában, a mely bizonyára meggyugtathatja azokat, a kik szeretnek aggodni, miszerint az új kabinet a februári actát és mindent a mi 1861 óta történt, ignorálni fogja. Az új kormány embereiben semmi esetre sincs oly alkotmányhiány egyénekkel dolgunk, a kik a februári mű lehetőségeiből ragaszkodtak, mivel nem bírtak elég erkölcsi bátorsággal, nem azon államférfiai nagysággal, hogy saját teremtményök hiát állassák, s azokat a birodalom érdekében ismét jóvá tenni igyekeztek volna. Ők azon „alkotmányhiány” férfiak sorába sem tartoznak, a kik a februári patens bűntibe fogództak, mivel tudták, hogy annak föltétlen érvényesítése ki nem vihető és remélték, hogy az alkotmányos kormányzat lehetlenségét Anstriában bebizonyíthatják, s a bürokratikus absolutismus útját ismét megegyeztetik. De hiszen éppen a februári „puritanismus” volt az, mely a birodalmot négy éven át a legkínosabb tespedésben tartotta, kivételes állapotokat tett szükségessé, a monarchia csaknem minden népeinek lojalitását gyanúsította, s éppen magát a főzött veszélyezte, azt a főzött, t. i. hogy egy oly alkotmányos alap szerzetessék, melyen a birodalom újjászületésében a monarchia minden népe örömmel s érelyesen közreműködjék.”

Az új kormánynak végkép szakítania kell a bürokratizmussal. A bürokrácia hydrájának, mely a birodalomnak anyai szellemi, anyagi és közszabadsági áldozatot okozott, minden feje lehullott. De egy kormánynak, a mely anyai bizonyítékát adja már is, hogy nem akar szövetségbe lépni azon bürokratikus szellemmel, a mely Anstriában minden kérdést megmérgezett, az alkotmányosságot megghamisította, sőt még az országos és községi autonómiát is kész szolgáivá tudta törpíteni, egy ily kormány csupán a népek független intelligenciájában keresheti támaszát, annak törekednie kell, hogy a megtisztult közvéleményt magának megnyerje, szóval valóban alkotmányosnak kell lennie.”

„Ez lesz alkalmasint a felfogás a monarchia legtöbb részében. A magyar korona tartományában az új ministerium a hitel azon tőkéjéről rendelkezik, melyet neki Eszterházy, Majláth és Sennyey hoznak. A leugyelek, esemek és nagy része a német tartományok lakosságának nem kékedik ott, a hol Magyarország bizalmat tanusít, és ők, a kik a bürokratikus nyomás alatt legtöbbet szenvednek, szívesen támogatandják azon kormányt, a mely a bürocrácia mindehatóságát, és mindenbe avatkozását megtörni kéznek mutatkozik.”

Joggal elmondhatni e szerint, hogy az új ministerium az osztrák népek többségének ministeriuma, ha nem is a birodalmi tanács többségé. De egy kiegyenlítő ministerium csak akkor felelhet meg nagy feladatának, ha a kiegyenlítés minden tényezőjét megnyerbi törekszik. Ezért tanácsolja a „Debatte” az új osztrák minisztereknek, hogy az

aggódó minoritást mielőbb kiadandó programjuk által megnyugtathatni igyekezzenek.

Majláth ur — mond a „Debatte” — bátran hallgathat, mert az ő neve maga a program, Magyarország tudja mit várjon tőle. De minden tisztelet mellett, melyet az új osztrák miniszterek iránt érez, ki kell mondania, hogy ez nincs úgy rájuk nézve; az ő hallgatásuk csak elősegítene a bürokraták bujtogatását, s később bajossabban kiegyenlíthető nehézségeket okozhatna; már pedig Belcredi és Larisch urak annál inkább beszélhetnek vagy hitelteljesen beszélhetnek, mert legjobb meggyőződésük szerint nincs elhallgatni valójuk, és mit sem szándékoznak, a mire nézve magyar kollegáik és a Lajthán tul és innen minden hazafi támogatására ne számíthatnának.

A régi „Presse” is hovatovább több megnyugtató tanusít „Valahára lehullott — ugymond — a bizonytalanság fátyola, s az új ministerium a világ szeméi és ítélete elé lép. Az új kormányvezetők nevei ugyan már rég ismeretesek voltak, mindazáltal sok új van azok csoportosításában, s a megjelent legf. kéziratok fényes világot vetnek úgy a távozó, mint a fellépő miniszterekre, mikép a nevezett irományokon első pillanatra meglátszik: hogy nem csupa formaságokat tartalmaznak. Mindenek előtt felülük, hogy a magyar korona tartományai és a többi örökös tartományok között élesen elkülönítve vonalt bznak. Ugy látszik, hogy a magyar tartományok autonómiáját teljes valóssággá szándékoznak tenni, és hogy ezentul a közös ügyek kivételével, a sajátlag magyar ügyek csak az udvari korlátozások és a király ő Felsége között fognak tárgyalatni, míg eddigelő ezen ügyeknek előbb az állam és ministerium szitáját kellett átvándorolni. A bürokratikus centralizatio korszaka lejárt, s helyébe a mérsékelt dualismus lépett. Megjegyzésre méltó jelenség e részben b. Reichenstein Ferenecnek az erdélyi udv. kancelláriát vezetőjének visszalépte, a kit bizonyára nem minden alap nélkül tartanak a legújabb erdélyi események szerzőjének. Gróf Nádasdy a színpad előterében állott, de Reichenstein báró, kinek tehetségeit különben elvitatni nem lehet, tartotta kezében a színpad mögött az események szálait. Mondják, hogy még a legutolsó napokban is, a maradandó nyugalmaztatását nem gyanítva, az erdélyi tartománygyűlés elé terjesztendő kir. propositiokon dolgozott.”

A „Presse” főnébbi magyarázatát a „Politikai Hetilap” azon híre is igazolva látszik, miszerint Belcredi gróf, az új osztrák belügyi minister, nem fog a Lajthán ineni Helytartó tanácsához köriratot intézni, miután az ő közigazgatási hatásköre csak a Lajthán tul tartományokra terjed.

A „Pesti Napló” is érdeklél és helyesléssel kíséri azon örvendeztető átalakulást, mely a birodalomban megindult. „Nádasdy grófnak visszavonulása — ugymond — Erdélyre nézve rendszerváltozást reméltetett; de csak Reichenstein báró nyugalmaztatása győzött meg arról mintek. Erdély jelen helyzetében alig lehetett volna észlelhetőbb ki nevezés, mint Haller gróf, lovassági tábornok uré, ki tevékenes jelleme miatt köztiszteltetésben részesült, és semmi előzmény által nem lévén megköti, észlelhető átmenetet biztosít a múltból a jövőre. A külföldben igen mivel, talentos és munkás Reichenstein bárónak nyugalmaztatása Magyarországra nézve is nagy fontossággal bír, mert országgyűléstünknek törvényes megköszönését könnyíti. 1848-ban az „aio” megtörtént, s egy erdélyi és egy magyarországi törvényezik által van biztosítva.”

Kiadó szállás!

(S.) E végzetes szavakat ír Cromwell az angol parlament épületére, midőn az ellen-szegülő gyűlést szétrobbantotta, s az ajtót sajátkezüleg bezárván, a kulcsot zsebébe rejtette.

A nagy angol protector szebb erényei kevés követőkre találtak, hanem, a mint már az közönségesen történni szokott, annál több utánzója akadt amaz erőszakos tettének.

A francia convent katonái erőhatálommal történt szétűzése óta különösen Bismark és Hassenplug urak tűntették ki magokat e téren a berlini és hessenkasseli képviselőházak feloszlásával.

Schmerling lovag is csak ez egy pontban vált szta mintaképül ama nevezetes angol államférfiut és hadvezért. Anstriát ugyan nem emelte a hatalom tetőpontjára mint Cromwell Angliát; az osztrák birodalom külfelbolyását s anyagi tulsúlyát ugyan nem alapította meg mint Cromwell; hanem az 1861. magyar országgyűlés eloszlásában annál nagyobb

erélyt tanusított, — megmutatta, hogy a nemzeti muzeum termeit ő is be tudja zárni.

De a sors kereké forgandó, és most Schmerling lovagnak és elvbarátinak mondták fel a szállást; vajha soha se foglalták volna el azon magas polcot, a melyről most re malé gesta leszállának, vajha soha se léptek volna ki a homályból, melybe most visszatérni kényszerülnek.

A lefolyt négy év, melyet a Schmerling-Nádasdy-Reichenstein korszak nevével jelölend a történelem, mindig szomorú emlékekben fog állani a magyar királyság népei előtt, különösen előttünk erdélyrészek előtt.

Sőt azt hisszük, hogy a Lajthán tul országok, s még az erdélyrészi nem magyar ajku népek is el fognak jutni azon belátáshoz, hogy az imént bezárult korszak valódi érdekeiket nem elégítette ki, s még kevésbé biztosíthatta.

Bizton hisszük, hogy mielőbb el fog oszlani azon káprázat, melyet Schmerling lovag és emberei a legszentebb eszmékkel, kisszerű dolgokra nagy szavakkal használva, űztek. És eljövend az idő, midőn senki, sem egyén, sem nemzet, nem fog többé abban az álthiten tévedezni, mintha első szülőinknek a paradicsomból történt kiűzetése óta, nem élt volna nép oly paradicsomban, mint a minőbe a volt államminister ur „alkotmányos” kormányzata folytán jutottunk.

Első szülőinket tüzes karddal űzték ki a paradicsomból, minket meg tűzzel-vassal akartak abba beerőszakolni a rajongó centralisták; űk künn, mi benn kerestük verjettéssel mindennapi kenyerünket, melynek többnyire csak száraz héjja marad nekünk.

Lesz idő, midőn átlátandják tévedéseiket azok is, a kik eddig a miénktől különböző véleményen voltak; átlátandják: hogy nincs és nem is volt minden úgy, a mint azt némely szegődött toll hirdeté, mint hivatalos és félhivatalos kimutatások és deductiók elhítteti akarának, mintha itt tej és méz folydogált volna, mintha „e s z m é n y i t e t t” minta jogállam” lettünk volna, s a polgári társadalom czéljai nálunk mind megtestesítve utolsó részélig érvényesítve, s mindenki nyugodt és elégtelt lett volna, mig Schmerling ur az államministeri palotában lakott.

Magokhoz térendnek azok is, a kik magokkal és másokkal is el akarák hitetni, hogy Schmerling ur Uj-Austriájában az alkotmányosság s önkormányzat „teljes virágzásban” volt, hogy nem volt oly „loyalis alattvaló”, a kinek valami kívánni valója lett volna, hogy köznapivá vált számunkra azon „karácsonfa”, melyet anyagi jóllét, szellemi előhaladás, szólás- és sajtószabadság, személy és vagyonszabadság; s ki tudná még minő arany-pelyhés földi, és földfeletti ajándékokkal terhelve ábrándjainkban valaha látnunk; szóval: nyakig usztunk, s csak hogy meg nem fulltunk a boldogságban.

Egyébiránt a „megfulás” nem is egészen képzelgés, s mi türes tagadás tán kívánatosb is, mint ama lassan öő „aszkor-ság”, mely a nép életerejének folytonos és folyvást növekvő lecsapolása következtében immár fenyeget.

Voltak eddig is, kik főleg a külföldre számított „szabadelvű” jelmezen, melylyel Schmerling ur őszállama 1861 óta takarozott, azonnal felismerték Bertrand fekete-vörös kockás ruháját, valamint az untig emlegetett népboldogítási szándokban is azt a „baráti” jóakarattal, melyet ugyan e Bertrand Robert Normandia hercege iránt tanusított, míg őt kíneseiből, ősi fegyverzetéből, sőt hű harci méhéből is kiforgatta, s a szó teljes értelmében „gyalog” hagyta; hanem azt hisszük ezután még többen fölismerendik: minő belértéssel birt azon alkotmányosság, melyet az alkotmányminister a birodalom számára mindenestire durvább kiadásban fogatatosított, midőn ugyanazt a külföldnek folyvást bárszony-kötésű s aranyos metszetű példányban igyekezett bemutatni.

Akarva, nem akarva mindenkinek Pythagoras és Talleyrand tanítványává kelle szegődni; de hisszük s bizton reméljük, hogy a hallgatás megrendítő „ékes szólása”, mely a Kárpátok egyik végétől a másikig mindent meg és elítélt, mi a törvényhozás, kormányzat, közigazgatás, igazságszolgálat

tás, pénzügyi gazdálkodás terén négy év óta történt, de a mely néma menyörgést akkor legfőlebb szunyog-zengésnek tartottak az államministeri palotában — hazánk határain tul is maradandó utat törend magának, a Lajthán tul népek alkotmányos meggyőződését is megedzendi és méltányolni fogják űk is azon ragaszkodást és férfias kitartást, melyet hazai alkotmányunk megóvásában, a körülmények nyomasztó voltának daczára, tanusítánk, s a mely a megbiusult centralizatio hőseinek tömeges elbocsátása, különösen pedig Zichy és Nádasdy grófok meg báró Reichenstein állandó nyugalomba helyezése által a lehető legfényesebb elégtételben részesült.

Igy aztán bizton elhihetjük, hogy mielőtt a volt államminister uj lakhelyét egészen berendezi, a magyar országgyűlés is visszaköltözik saját lakába, és mi is szállást változtatván, bebocsátást nyerünk a közös magyar törvényhozás termébe, a hol magunk s a velünk lakó testvér népek nem látszólagos, hanem valódi és állandó holdogításán kölesönös erőfeszítéssel munkálni, legszébb s egyszersmind leghálásabb feladatunknak tartandjuk.

Kolozsvár, július 30.

○ A múlt ősszel egy oly jelenet tanuja valék, mely első percze bárkit is megdöbbenhetett. A Diána-fürdő melletti magas hidon, mely a sétaterre vezet, egy koci haladott át. Midőn a hid közepére ért, egyszerre az egyik ló alatt beszakadt a gerendázat, úgy, hogy az két hátulós lábával egészen beállt, a rud ketté tört stb. A kocsiból rémülten szállott ki egy urhölgy stb. Nem akarom bővebben illusztrálni, csak a dolog velejére tartozókat említem. Egy városi rendőrszolga ballagott a távolban. Figyelmeztetvén, hogy siessen a főkapitányhoz jelentést tenni, s ha rögön nem javítják a hidat, éjszakára tegyenek oda egy jelzőlámpát. Később arra mentem, s bár alkonyodott már, a jelzőlámpát nem láttam kitéve. Meglehet később kitétek azt vagy a hid már meg volt igazítva, nem tudom. De annyi bizonyos, hogy egy hídra, melyen naponta több koci robog a sétaterre, több figyelmet kellene fordítani, s ha azt hiszi a rendőrség, hogy csak akkor kötelessége biztos hidakról gondoskodni, midőn a hid már valakinek kocsija alatt beszakadt, akkor a rend és a közbiztonság érdekei körül fogalmát nem tarthatjuk megnyugtatónak.

Ez esetnek a nyilvánosság előtti fölemlítését mellőztem akkor, s ez tán indolentia vala részemről. De gondolám, hogy ez eset különben is megteendő hatását, s a közlekedés érdekei városunk körében több figyelemre lesznek méltatva.

Szomorúan esalódtam.

Ezelőtt majdnem két héttel a Szamos főága feletti ugynevezett „nagy hid”-on kellett átmennem. Ezt is ily állapotban találtam, hogy önkénytelen eszembe jutott ama múlt őszi jelenet a Diána-melletti hidon, mely hogy szerencsétlenséggel nem végződött, csak a gondviselés műve gyanánt tekintendő. A hid — nota bene vámos hid! — itt-ott már rögöni javításokat igényelt volna, tekintve azt, hogy a toldott földött billegő gerendázatok helyét elrothadt s részint a kerekék által elváslatnak látszott. De ismét avval az indolens jó reménnyel voltam, hogy hiszen másnap bizonyára segítnek a dolgoz, mert ez vámos hid ám, a melyen sokkal sürűbben foly a közlekedés, hogysen 24 óráig is ily aggasztó állapotban hagyassék. Két hétig nem jártam arra felé. Tegnap azonban vidékre kelletvén utaznom, arra bajtátek, s alig gördült az első kerék a hídra, midőnjárt a hídfelel figyelmeztetnek, hogy a hid már régóta elhanyagolt állapotban van. S valóban csak ide s oda kanyarodva nagy bajjal s nem a legkellemesebb érzések közt bajtátek át a sok helyt beszakadt gerendázaton.

De már tovább hallgattam csakugyan megbőcsáthatlan indolentia lenné! gondolám, s ezennel veszem magamnak azt a fáradságot, hogy egész illedelemmel, de a nyilvánosság terén, figyelmeztessim az illetőket, hogy a közbiztonság és rend érdekében e ponton annyival több gondot kellene fordítani, mivel az ugynevezett „nagy hid”-on át egy nagy vidék közlekedése foly, s még ha vámost nem szednénk is, botrányos lenne ily roskadozó átlugyagott állapotban tartani a gerendázatot egy a Szamos felett ölyi magasan álló hidon.

A kardosfalvi híd is kénytelen vagyok az illetők becses figyelmébe ajánlani. E hidat, úgy tudom, a város és a megye közösen tartja. A hid magasan meg van rakva földdel; de a város felőli innenső részén e földburok egyik felől egészen ki

vásolt, úgy, hogy az egész göbbséget képez, mely nem csak azért lenne kitöltendő, mert éppen nem kellemes, a mint az egyik kerék oda bezúg, mig a másik fenmarad; hanem mert e kátyuban a víz meggyűl, s a hidat rothasztja, s ha így hagyatjuk, nem lehet felelni arról: vajon egyszer a ke-rekek zökkenése alatt nem zúgk-e maga a hid is be a Nádas vizébe. Az egész javítás néhány ko-sár föld oda hordatásába kerülne, s ez nem csak a rend érdekében, hanem gazdasági szempontból is ajánlandó, mert ily csekély mulasztások miatt ma-holnap egészen új gerendázatról kellend gondos-kodni.

Mit mondjak az országról, mely erre tele vezetett a Nádas völgyén fel a Szilágyság felé? Ez ut, melynek hívatása összekötöti a Szilágyságot Kolozsvár vidékével mint a közlekedési fővonalok egyik nevezetes csomópontjait, tagadhatatlanul nagy jelentőséggel bír, s megemlítendő, hogy még a Bach-kormány korában fogtak hozzá; körülbelül 15 éve, hogy épült, s a Somlyó-Zilah-Egriregy felől jövő vonallal rég össze lehetett volna kötni, s az egész vonalt a közlekedés számára megnyitni, ha e köz-érd. kü. ügynél privat érdekek is nem gyakoroltak volna befolyást. A hol meg van építve is az út, igen sok helyt a jó Is'en gondjára van bízva; a porond ott hever néhány lépésnyire; de nincs ki odáértse a maga helyére, s a szekerek az alapkővezető dő-czigók, az: vászlják és loggatják ki. Gyep és övíg-erő burján lepi a töltést, s e tekintetben a Kolo-zsvárt ille ő rész se valami vígasztaló állapotba van. E vonal mostoha kezelése már igen is feltűnő. Fel-tűnő az, hogy Dobokamegyében csak egy kis rész, s Kolozsmegyében is csak egy darab lenne kiépítendő, hogy az összekötés megtörténjék; de vala-mint Dobokában a fővonalat már 2-3 év óta el-vonatik a munkaerő, hogy egy melékonal, majd-nem egészen privat érdektől, építessék Galtonya fe-lé, a hol a főbíró ő méltóságának birtoka van, épp-ugy Kolozsmegyében is látók a munkaerőt elvonat-ni egy Keresztur felé vezető új vonal építése végett, mely mindjárt kifizetve a megyéből, épp oly kevé-sé nevezhető kolozsmegyei utnak, mint az arad-sze-beni vaspálya nem nevezhető jogosan erdélyi vasut-nak. Ki rendelte ez új mellékvonal építését? A me-gye maga nem! mert tény, hogy Kolozsmegye tör-vényszerű gyűlése 1861-ben két fővonalat jelölt ki, egyik a mezősegi Moca felé, a másik a szilági vo-nal a Nadamentin fel Zombor s Egriregy felé, s így ez az új vonal, melynek a fővonalak mellőzé-sével kell épülnie, egy octroyált vonalnak tekintendő.

A Bach-epocha embereiről mindnyáján elmon-dók, hogy legalább a közlekedés érdekei körül bagy-tak valami jó emléket hátra nevezetesebb vonalak építése és a régiéek gondos conserválása által.

Kül- és belföldi levelezés.

Aranyosszéki, júl. 29.

Aranyosszéki a havasok felőli részében már hat hét óta uralkodik a nagy szárazság. Ta-vasz kezdettől nyár kezdetig növényt fagyáló bi-deg volt, annyira, hogy a tavaszi munkát sapka és felöltött czondrában végezték a munkások. Ezt június 3-án egy nálnok szokatlan jégeső fejezte be, és azt nyomban követte a nagy esztől. Oly forró napokat kell kiállni, hogy számot tenne Ásia éghajlatának. A lekaszált réteken sarju helyett szá-raz avar fehérik, élőfák száradnak ki gyümölcsös-től, s ilyenkor lehet gondolni, hogy életünk egyik ága: a málé minő állásban van. E hó 23-án d. u.

TÁRCZA.

A marburgi magyar stipendiumok.

(folytatása és vége.)

Azonban kétszeresen lenne hiányos nyomozá-sunk, ha az eddigiek után, tárgyunknak búsu-tódületet mondva, távoznánk. Ha megismerkedünk vele csecsemő és gyermekkorában, illő, hogy ves-sünk pár futó pillantást későbbi napjaira is.

Az észrevétel, melyet alábbi soraink homlo-kára illesztünk, egy kellemes felsőbb rendelet 1745. jún. 22-ől Casselből. Ugyanis, a marburgi iroda-igazgató Kopp és államügyész Hamell előterjesz-téséből az egyetemi pénztár azon kedvező állapota kiderült, miszerint az a szegényebb sorsu tanulók segélyezését megint folyamatba indíthatja: a kor-mány, hiven az 1736-ól közlött levél ígéretéhez, a fennevezett helyen és időben „Nomine Regis“ elrendeli az egyetemi tanácsnak: „Haladéknélkül Magyarországra“) kell irni, hogy küldjenek két tatrut, kiknek, a tudvalevő javadalmak, mint ko-rább, úgy a jövőben is élvezhetőségükre kell hogy álljanak, és senki sem veheti a hatalmat magának, hogy azoktól legkevesebbet is megvonjon, annál kevésbé pedig, hogy olyan alapítványokat (stiftung!) más célra fordítson, mint a mire azok szentelve vannak.“ Ha adataink tömöregebből csupán ez itt közlöttet halásznók ki, s tárgyunk többi részletei-nek mellőzésével, szavait csak az ész utján értel-meznők, világos: miképp az első kérdésre adott feleletünk nem állhatna meg helyén. Hisz alapítvány és aziránti jogosultság, egy

2 órákor a hőmérő 23-ra emelkedett, ugyanazon nap a bágyoni határon egy arató ebédelés közben szörnyet halt, napszúrás miatt. Aratásunk csak most kezdődött, s már végefelé jár. A kalangyák nagyon ritkák, a próba-csélés sem nagy reményt nyújt az aratáshoz. A tisztabúzáknak egyharmada üszög. Ha még egy hétig eső nem lesz, a málé végképp kiáll, gyümölcsös sincs, szüretre is kevés kilátás van, s így a jövő aggasztó. Erdélynek tán egy részében sem fizetik nagyobb pontossággal az adót, mint kis Aranyosszéki, s mégis a katona nálunk sem ritka. Most az új adót exequálják. E lapokban em-litettem volt Várfalva helységének azon nemes ál-dozatát, miszerint egy önként alapított, mintegy 800 vékára szóló magtárát azért, mert bíteles pon-tossággal alapszabályok hiánya miatt — soha sem kezelhetett — a helység kezeletében levő három iskola-gyámoltására felajánlotta, mely nemes áldozat hely-bebuzgóság végett a ns. tisztség elbe már rég fel-is terjesztetett, de — nem tudhatni mi okon — e feljelentés ad acta tetetett. Pedig a nevelés ügyé-ben tett és teendő tisztségi lépés aigha utólagosan is dicsőnyit nem vetne a ns. tisztségre!

Nálunk havasi oláhok szokván aratni, ez ara-tási időnyre is számosan jöttek le, s a mint hall-juk, köztük most a kor jelszava: „Sztrinszure la Kimpean“, azaz: hogy püspöktük elküldötte min-den templom számára a „Novellat“, hogy a nyá-ron Topánfalván nagy nemzeti gyűlés fog lenni.

r. l.

Hazai intézetek

Az erd. muzeum f. évi jún. havában be-gyűlt adományok jegyzéke.

I. Könyvek s kéziratok: A bécsi cs. k. földtani intézetől Jahrbuch, 1865. I. Bd. Wien. 1865. — Dr. Szabó József alelnöktől Verhandlun-gen des k. k. Zoologisch-botanischen Vereins in Wien. XI—XIV. Bd. Wien 1861—1864 4 kötet. — Vég-h Arthuról 3 köt. Finály Zsigmondól 2 köt. — Baró Apor Lázártól, néhai Kerekes Ábel kézirat gyűjte-ménye 7 köt. — Gr. Kornizs Károlytól XIV—XVII századbeli eredeti oklevelek 13 db; Hóra támadá-sára vonatkozó levelek eredetiben és bíteles máso-latokban 25 db; Henrion nevű emissarius elfogató-áról szóló irományok 1785—1786-ól 25 db. — Torma Károlytól 1 köteg vegyes iromány és nyom-tatvány. — Pápai Lajosné szül. Tarsoly Eszter ur-nától Búddokuty Boldizsár II. Apafi Mihály udvari embere naplója 1696—1698. — Mike Sándortól, az 1714—1735-iki erdélyi adóról szóló hivatalos szá-mvetés 3 köt. — Bedőházi Jánostól Carmina Valachi-ca Horae et Kioskae.

II. Régiségek és érmek: Gr. Lázár Mik-lóstitól 1 ezüst pénz. — Finály Adolfól egy bamis pénz. — Spaller Józseftől 1 ezüst pénz. — Finály Henrikől 3 ezüst 1 réz pénz. — Konecsek Ignác-tól 1 ezüst pénz. — Nagy Jakabtól egy régi puská-cső. — A kolozsvári ciszmadia társulattól egy 1766-ban remekbe készített felpók. — Hinc Samuel-től 1 réz pénz. — Wolf Gáboról, a Székelykő ol-dalában egy teregben talált 4 db bronz régiség. — Nagy Elek tanulóól 1 réz pénz. — Öv. Szegedi Mihálytól 4 réz pénz. — Szekovics Józseftől 4 ezüst 3 réz pénz. — Surányi Sándortól Oláh Bogá-tán az alsó körvélyesi erdő szélén taát 19 darab bronz régiség. — Turóczy Móze-től, Bálványoson ta-lált réz buzogányfő és esakány-törredék. — N. N.-től 2 ezüst 1 réz pénz. — Haller Lajostól egy réz pénz. — Bartha Jánostól 1 réz pénz. — Gr. Bethlen

oly méltóságos iker pár, melynek, be-csületesen uton, csak árnyékába sem lo-pózhatik a kegy! De fájdalom itt a logicának nem szabad mellőznie a történetet, s ha vissza-idézzük emléktünkbe az egyetemi tanács levelének e pontra szegezhető értelmét²⁾, a mls főcon-sistoriumra vonatkozó megjegyzést, a Horchnak adott válasz zárszavait, s ha ezek mellett nem ke-rül ki figyelmünket még az is, hogy az okmányok másfélszázados sorában javadalmaink nem „stipen-dium“, hanem „beneficium“ kifejezés alatt fordulnak elő, s személyeinke pedig különösen az új korban, csak egyöntetűség okáért keresztelték el „magyar stipendiatosoknak“: egy perczig sem kétkedhetünk a felett, hogy e felsőbb helyi leirat csak a huzamos gyakorlat által szente-sült szokás tiszteletben tartása mellett emeli nyomós szavait.

Ujból megerősödtek hát (9 év elteltével) az elgyengült karok s vártak reánk, hogy nyomor-ságunk ama napjainban forró öleléssel fogadjanak. De hasztalan.

Több, mintegy pár évtized tűnt el a nélkül, hogy zarándokok vállalkozhattak volna. Az e köz-ben egy-két magát itt kipihandó, fájdalom, kifürkész-hetlen egyéniségnek maradt előttünk, úgy, hogy történetünk csak az 1770-dik év őszén látjuk újabb stadiumába lépni. A viszonyok kedvező vál-tozatával, ekkor nyitják meg a derék Basa István és Simon Samuel nótáidának csaknem szakadatlan felszázados sorát. Marburg, hiven kül-detéséhez, örömmel résztetté őket atyai jóságából. Sőt, a mult század végén s ennek az elején, mi-akor a híres Wolf hallatá itt a bölcselém szavát

Ferecztól 2 ezüst 1 réz pénz. — Knöpfler Károly-tól Oláh-Pánon talált 14 db apró bronz régiség. — Zsadányi Béntől három ezüst 2 réz pénz. — Füzesi Andrástól 2 ezüst pénz. — Csere utján jött be 7 ezüst pénz.

III. Természeti tárgyak: Gr. Mikó An-nától 1 óz gídó. — B tegh Kelemenéől 1 meles taxus (borz) juv. — Hg. Ghika Károlytól 1 pelica-nus onocrotalus (ödény). — Eoyedi Lázár Dömé-től 1 pár otis tard, 1 pár otis tetrax, 1 pár tetrax tetrax, 3 db anas acuta 2 — 1 —, 1 podiceps cor-nutus, egy par ardea minuta, 1 ardea nycticorax, 1 pár gallinula porzana, 1 pár oriolus galbula, 6 db merops apister, egy pár glareola austriata, 1 pár bombycia garrula, 1 pár cygnus aquaticus, 1 strix bubo. — Barta Jánostól 1 tringa pugnax. — Kribl Sándortól 1 lacerta viridis. — Ifj. Knöpfler Károly-tól 6 db tridopodotus natrix tojás. — Kerekes G r-gelytől 10 heix pomatia tojás. — Streicher Lajos-tól 1 myrmeoleon lárvá, egy obisium musc. — 1 db küőbfűle madárolás és 1 kövült esiga. — Vikol Gergelytől 4 db Acridium migratorium (1817-ből). — Gr. Gyulai Lajostól 139 db pillangó és bo-gár egy rámbán. — Fratrel cs. k. kapitánytól 1 ardea comata. — Gábor Józseftől egy pompás nagy tömeg baryt jegecz Felső-Bányáról. — Bernad Il-kától 1 levél lenyomat mésztűstban. — Egyuttal je-lentetik, hogy a Czech Antal féle növény gyűjtemény 50 csomagja mintegy 10,000 példányban 4000 fajt foglal magában. — A conservator saját gyűjtése 76 darab pók.

Különfélék.

* Országos vásárunk olyan rettentő esend-ben folyt le, hogy alig lehetett észre venni. Jobb időkben akár hány beti vásár felért volna vele.

* A „H. Ztg.“ szerint királyi táblai ítélő-mester Szentgyörgyi Imrét, ugyanott köz-ügyek igazgatójává nevezték ki.

* Megjelent és beküldetett szerkesztőségünk-hez „Eszmek és érzelmek“ irta Sréter Kál-mán. A munka négy főrésze oszlik el n. m. „Mo-csári „Társasélet““ című munkája olvasásakor támadt eszmék. „Egyveleges vázlatok.“ „Apró ész-leletek.“ „Rövid pillanatok a legközelebbi mult s jelenre.“ A 428 lapra terjedő munka árát nem tud-juk, de azért ajánljuk olvasóink figyelmébe, már csak azon jóakaratu buzgóságért is, melylyel a szerző e művét készíté.

* Huber Nagy Ida asszony a pesti nemzeti színház volt énekesnője Achenben annyira megte-tszett, hogy vendégszereplése után azonnal szer-ződötték.

* Ha jól vagyunk értesülve, Dálnoki Róza és Institoris Kálmán az olmtzi színházhoz szerző-dtek. A kik jobban ismerik az odaváló körülménye-ket, nem tartják elömenetelnek és előnyöknek a kolozsvári színpaddal szemben e szerződések, különösen Dálnoki Róza kisasszonyra nézve, kit színpadunkon mindig örömmel látott a közönség.

* Figyelmeztetjük népnevelőink s lelke-szeinket egy szinten most megjelent munkára, mely-et a magyar országos gazdasági egyesület böcs-ától közre „Gazdasági kis tükör“ czim alatt. E je-lelen irt munka már ötödik kiadást ért, s olyan népszerű nyelven van írva, hogy különösen a fa-lusi ifjúság kezébe hasznosabb könyvet ennél nem adhatnának. Ára keménykötésben 50 krajczár.

* Curiosum képpen megemlítjük, hogy Ma-rósvásárhelyt nem réziben egy debreczeni jövevű

hegedűs megfordulván, előadást akart tartani, azon-ban egyetlenben egy keresztény lélek sem váltván jegyet az előadásra a hangverseny persze elmaradt. Nem hallottak játszani soha a vándor hangverseny-zőt, de ha csak úgy hegedül, mint a hogy a pro-grammját kiállítá, ugy nem c-odálkozhatunk, hogy nem akadt ember, ki meghallgatta volna. A pro-grammban ugyanis a többek között olvassuk: „Lucia“ irta Offenbach „Vörösmarti emlék Rossi-nyitól.“ Csak nem akarta talán feltüntetni az ur a jó vásárhelyeket ezzel az Offenbach és Rossinyivel?

* Az „I. T.“-nak balatonfüredi leveléből értesülünk, hogy Deák Ferencz július hó 27-én Balatonfüredre érkezett s a fürdő közönség által szándékolt minden tisztelgést kikerült. Mint a leve-lező hallja, a köztisztelotti vendég hosszabb ideig szándékozik Füreden időzni. 29-kére egy lakomára készülnek a Balaton partján, mely alkalommal az alsó sétány „Deák sétater“-nek fog elnevezeteti.

* Nyolcz arany pályadíj tűzetik ki ju-talmul egy növendék felfogásához mért, a „Növ. Lapja“ irányának megfelelő vigjára. Lehet egy, két vagy három felvonás. Beküldési határidő 1865. oct. 1. A pályamunkák idegen kézzel íratva, jelgés levéllel ellátva, a „Növendékek Lapja“ szerkesztő-ségéhez utasítandók Kolozsvárra. A pályadíj ki fog adatni a viszonylagosan legjobbnak oct. 20-án; a jutalmazott munka megjelenik a „Növ. Lapja“ ban. Pályabírákúl ft. Kriza János, t. Dózsa Dániel és t. Finály H. Lajos urak kérettek föl. Kelt Kolozs-vártt, 1865 aug. 1. A „Növendékek Lapja“ szer-kesztője.

* Berkeszi levelezőnk a következő szomorú eseményről tudósítja lapunkat: Szakállosfalvában lakik egy igen gazdag izraelita, kit az Isten több gyermekekkel áldta meg. A család a szokott időben lefeküdt. Az első szobában nagyobbik fia Ferencz halt nevével, kis gyermekével és egy szolgálóval. E szobának ablaka történetesen nyitva maradt. Éjjel 11 óra felé fogja magát két álarozos zsvány s az ablakon bomászik; ott gyertyát gyujtnak, azután pedig fejével, buzogánnyal — s mint mondják, karddal is — a férfit, nejét, szolgálóját kezdik agy-ba fűbe verni: miglen azok ajultan lerogytak a földre. Ezután csakbamar a kaszánt kiuyitják a zsványok, s onnan 500 pengőt s egyéb becses holmikat zsebre raknak. Az istentelenek tán a kis gyermeket nem vették észre, vagy tán kegyelemből nem akarták bántani (?) a ki álmából föltetteve a zaj s jajokra, sirni kezdett. A szomszéd szobából ekkor a másik szolgáló (ki ott csak egyedül hál) indul be a gyermekhez; de a mint kinyitná a szoba ajtóját: megpillantja a két zsványt — mert mint emlékeztünk őt gyertyát gyujtottak s így világosság volt — ő visitva fut a harmadik szobába, (hol az öreg izraelita s második bázas fia Móricz, s ennek neje hálta); s mondja reszkető s megszagott hangon: „uram az első házban ördögök vannak.“ E szavakra Móricz rögtön fut az első szobába, ki-nyitja az ajtót, de csakbamar hátrahúzódik a két fegyverest meglátván őrt állani az ajtó mellett két-fél; lába azonban nem volt elég gyors s orrán egy buzogánnyal meglehető vágást kapott. (A seb különben nem fog halált okozni, azt mondá az or-vos.) Móricz ekkor eszeveszetten rohan fegyvere után, de mire visszajött, már a gyertyát eloltva találta. A zsványok azalatt ellillantak volt, s azóta eltűntek. 21-ik kora reggeltől kezdve a pandur hadnagy két pandurjával a zsványokat nyomozza. Reményünk nagy, hogy a zsványok kézre kerül-

melett a 12 tallér utiköltséget is, melyben leg-ré-gibb időtől fogva a jelenig, minden egyes stipendia-tus távozásakor részesül.

Uj, és korszakot alkotó változást az 1849 dik év idézett elé történetünkben. Különös körülmények folytán törvénynyel emelve lön ekkor, hogy innen számítva egy magyar tanuló évenkénti segé-lyezése nem 142, hanem csak 80 tallérban hatá-rozódik, a 12 tallér utiköltség csonkítatlan fentar-tása mellett. Olvashatjuk ugyan, hogy néhány meddő év elteltével, ez intézkedés után elsőbben ide jött t. Vajna Sándor és Úrr György uraknak a kasseli kormány 1856 szeptemberéről még a 49 előtti teljes összeget utalványozza, ugy szintén vannak adataink, hogy 1859-ben a t. Konec József ur folyamodványa is legalább részben meghallgatásra talált; de történetünknek igazságot szolgáltatni akar-ván, fájdalom! ki kell nyilatkoztatnunk, hogy úgyünk ifjabb bajnoka, a bozzánk különben oly jó indulatú tanár és Ephorus Henke ur, miután nem volt amaz erős férfi, ki a c z é l és ember között szilárd válaszfalat vonjon: az e nemű tu-neményes esetek, elaggult, egyetlen Gerlingünk-kei sirba hullottak.

Ime t. olvasó! marburgi javadalmaink törté-nete.

De te ifju barátom, ha végzeted ugy hozá-magával, azért csak jer Marburgba, s hozd el ma-gaddal a szép magyarviseletet is! Légy talpig ma-gyar! s Kurbessenben bizonyára több jó barát, mint ellenre fogsz találni. Sielőrs ruháért legfe-nebb a lengyellel, ha összetevésztene valaki. De az nem baj. A lengyel is nemes. Nemes, mert a nyo-mor és szenvedés jutottak részébe.

Barátosi Ferencz József,
marburgi stipendiatne.

¹⁾ „Erdély helyett egész történetünkben mindig a „Magyarország“ kifejezés jön elő.

²⁾ L. az egyetemi hatóság fenn közlött levelének küöl-mősen bevezetőjét és zárlatát.

³⁾ Példánk 1802-ben 12 magyar volt itt.

⁴⁾ Ha nem szük-ég föltűti, megjegyezhetjük, hogy egy német állami tallér értéke másfél osztrák ezüst forint.

nek, mivel a pandur hadnagy a legerélyesebben szokott ilyenkor működni. Továbbá azért is teljes reményünk, mert itt az a jó szokás van, hogy a tolvajokat a tény után már másnap elkezdik nyomozni. 21-kén, azaz másnap az orvos megvizsgálta a sebesülteket, de az asszony életéhez, nemkülönben férjéhez (Ferencz) kevés reményesség van, kiknek testük, fejük roppantul meg van dagadva. Az a szolgáló, ki az első szobában halt, már az örökálmot aluszsza. A szolgáló atyja, mihielyt e leverő hirt meghallotta N. Bányán, tústént leánya után sietett, hogy ápolás végett hazavinné. De nagy bánatjára szüléinek már utközben, Katalinfalván meghalt a szekerem. Szolgabírói nyomozás történt a helyszínen is. Kiknek a kocsmáros ezt beszélt: „Az este, néhány órával a tény előtt két tisztos képlü férfi lépett be hozzám; ültöztek bő gatyából, fekete csárdáskalapból stb. állott. Ők megvársoltak tőlem három kenyeret, aztán ittak pálinkát. Én kérdeztem: hova mennek? azt felelték: megyünk N. Karolyba egy nénék után. S hová fogják vinni: — kérde a csapláros — Szamosújvárra, lőn a felelet. Kissé még leültek nálam a csap-zékben, aztán megérkezvén a várt szekerek — melyen még két hason ültetett egyén volt — felültek, ön ülték a szekérben — úgy mond a csapláros — de csepp üléssek sem volt. Ezzel a szekér elrobogott. Kora reggel a harmatos réten a falu felső végén egy szekérnyom látszott; ezen indult el Kővárvidékének erélyes pandur hadnagyja pandurjaival őket nyomozni.

* A szegény losonczy vaspálya-társulat nem csak hogy a vonal további építésével volt kénytelen felbágni, hanem most még az történi vele, hogy a már meglevő földmunkálataiban és épületeiben a vonal mentében eső községek egyeséi részéről rosszakaratu és szántszándékos rombolásokkal károsítottak. A panasz e galád rokonzatlanokdász ellen megtörtént; óhajtuk, hogy sikere legyen!

* Pozsonyban egy fiatal ügyvéd, ki egy fiatal leánnyal tiltott viszonyban élt, magát a borítakra és részegeskedésre adván, kedvesét ezáltal nagától elidegenítette. Az ügyvéd ekkor egy utolsó találgatást kért a Dunaparton, melyen a leány elég gyöngye volt megjelenni. Itt azonban világosan kimondá volt kedvesének, hogy megváltozott rossz élete miatt vele szakítani akar. Erre az ügyvéd (ki akkor is mámoros állapotban volt) hirtelen áttele a földre terítette a leányt s egy kebléből előlított kést keblébe akart szúrni. A szerencsétlen nő segélyért káltott, s kétségbeesett erővel védekezvén magát, sikertült a döfést megakadályoznia, míg a zajra ott termett néhány molár legény megszabadítá az örvöngő körmei közül. Az ügyvéd fogva van, s ez esemény Pozsonyban közbeszéd és részvét tárgya.

* Zágrábban egy laktanya udvarán a közelebbi évek egyikén két katona összeveszvé, egymásra lőtt. Az egyik azonnal halva maradt, s a másik is halálos sebet kapott.

* Mailandi tudósítások szerint csupán Bergamo, Brescia és Cremona környékén első januártól június végeig 3750 darab fegyver, ezeknek megfelelő löpor, 5 láda Orsini félé bomba s néhány ezer tört foglaltak le, melyeket mind Velence és dél Tirolba akartak becsempészni. Körülbelül 200 kisebb és nagyobb mértékben compromittált egyént fogtak el e miatt, s állítottak haditörvényszék elé.

* Patti Charlotte mint a nagy jóvedelmű művésznők többnyire — ha nem is főszerep, de mindenesetre szereti a pénzt. A badeni fürdőhelyiségek bérloje felszólította őt, hogy adna nála hangversenyeket. Patti kész volt hatszor 30,000 frankért énekelni. Benazet ur 25,000 frankot ígért, de ez megvétéssel utasított vissza. Később megmondolta magát a művésznő, s úgy nyilatkozott, hogy szeretne Badenben egyszer énekelni, de saját hasznára. Benazet ur, a kié Badenben minden terem, távol attól, hogy hasonlóan hasonlóval fizetett volna vissza, így felelt: „Kisasszony, ön sept. 4-kén jöhet, s e upon a nagy társalgó terem készen találja, földiszítva s világítva, és pedig — ingyen. Én azonban, ha megengedi, megfizetem helyemet, hogy önt hallhassam”

* Ujbázy László és családjáról Amerikában, írja a „Vas. Ujság” párisi levelezője, olvasóink emlékeznek, mily szerencsétlenség érte a múlt télen az öreg Ujbázy Lászlót s illetőleg két fiát, mindkettő golyósebet kapván három lovas rablótól. Egy Sirmezéről (Szen-Antonio felett) f. évi april 17-kén kelt levél szerint, hálá Istennek, mind a két ifjú ferfi jobban van, Farkas hamar felépült, s habár az ifjabbik, László, még sántikál, ez is ép fog maradni. De azóta új, bővebb fájdalommal haj érte a sokat hányatott család. „Egy hallatlan zápor — írja a tisztos patriárka — ömlött le vidékükön, és a háztól valami 200 lépésnyire lefolyó patak oly robammal és sebességgel megáradt, hogy öt perczenkiut függőlegesen egy lábra is emelkedett, Midőn hűznunkba omlott, mindeneke a sorsra bízva, csak okleveleinket bonom alá véve, egy domb felé menekültünk, két unokát háttunkon vive, de már némely ereken övig gázolni kénytelenítettvén. Az a domb va a mi Arát hegység, de nem volt galambunk, mely hozta volna vigasztalásul az olajfalombocskát, csak a villámok sebes, de kétes világánál lestük a dombról, valjon áll-e még házunk? Ki nem vehetvén tisztán a dolgot, csak a reggel hajnala nyugtatta meg minket, hogy hajlékunk meg-

maradt. De visszatérvén, láttuk a nagy rombolást: a szántóföldi kerítés elsodrását, a vetés kimosását, úgy, hogy az ezer dollárt megközelíti gyermekeim kára.” Több, mint a mennyit elbirhatnak ily szegény emberek.

* A „Domobran”-ban egy fumei levelező Smaics főispánt felbírja, hogy miután Fiumében az adó jelenleg katonai végrehajtással szedetik be, tekiethetvé véve az illető adóhatalékosok szomorú helyzetét, eszközölne ki e rendszabály elhalasztását.

Politikai hírek.

Austria. Lemberg, jul. 22. Schmerling kormánya Galiciában kinos emlékeket hagyott hátra: e koronataromány felosztását két, sőt három közigazgatási területre: Kelet- s Nyugat Galicia és Bukovinára, mi az állam költségvetését nem kevésbé terhelte meg. Csak a hivatalos kellek s a cialk kétszeri ide s tova szállítása sok ezerébe került az államnak, a nélkül, hogy ennek jölétét csak egy piczi kis részzel is előmozdította volna. Az elválasztások iránt ez előszeretett a ruthének igényeit s fülkelté, s azt kívánják, hogy Galicia lengyel s ruthén részre osztassék. Ennek bizonyosságául a tett lépések mellett az is szolgál, hogy a „Slowo”, ruthén lap, e felosztás mellett cikkeket közöl, s hogy mit jelentene az ily felosztás, azt itt pétervári forrásokból eléggé tudjuk. Az orosz birodalomnak ott kiadott térképe Galiciának a ruthének által lakott részét is tartalmazza egészen a San folyóig, miért is a várt felosztás az annexio híveit céljukhoz közelebb juttatta volna. A volt helytartónak a „Slowo”-ban idézett e szavai: „A lengyelektől nem félek, a ruthénekben nem bízom”, figyelmeztessék az államférfiakat, hogy előbb pontosan kell ismerni a népek szükségleteit, történetét s hagyományait, míg jölétük felett határozat hozatik. Az itt megjelenő „Haslo” politikai folyóirat, mely egy befolyásos párt közlönye, miután egy előbbi cikkében az autonóm országos közigazgatás előnyeit felülvizsgálta, mai vezércikkében a sokat említett 1860-iki dec. 31-iki felirat egy pontjáról szól. E pont ugyanis azon óhaj-tartalmazza, hogy a galicizai országgyűlésnek döntő, központi parlament vagy hatóságtól nem, s egyedül a koronától függő szavazat adassék, tehát olyan, mely a beligazgatást, tehát az igazságügyet, közoktatást s az országvagyon kezelését illető kérdésekben teljes érvénnyel bír. Idézett lap azt hiszi, hogy csak is abban rejlik az autonóm alkotmány s a nemzeti közigazgatás, melyet az octoberi diploma kijelentett. S a „Haslo” nézete szerint az önközigazgatás egészen jelentéktelen lenne, ha csak nem minden hivatal, hatóság, méltóság s egyházi állások galicizaiak által töltetnek be, a „Haslo” csak ebben találja a feltételt, hogy a hatóságok iránt bizalommal lehessen viseltetni és Schmerling urnak az összes helytartóságokhoz intézett köriratára hivatkozik, melyben körülbelül ugyanaz mondatott ki. „Ily bizalmat — mondja e lap — nem kelthetnek fel oly hivatalnokok, kik nem ismerik az országot, nem beszélnek az ország nyelvét s idegenek a nép minden érzelmében és hagyományában. S miután az összes tisztán német tartományokban minden méltóság és hivatal benschlüttekkel van betöltve, s ő Felsége már 1861-ben elrendelni méltóztatott, hogy Magyar s Horvát-országból minden idegen hivatalnok elhívassék, nekünk is szabad lesz kérvényezni, hogy Galiciában is minden hivatal és méltóság benschlüttek által töltsék be.”

A „G. C.” írja e hó 28-án: Egy itteni lap azt jelenti ma, hogy a francia kormány az austriai és florenzi cabinet közötti kiegyezkedés útjának előkészítése végett nemsokára teendő nyilatkozatokat helyezett kiállításba, és a jelenségekből azt hiszi, mikép e közleményre a cs. kir. kormány részéről előlegesen válasz is adatott. — Fel vagyunk hatalmazva ezen hirt egészen aplotalannak nyilatkoztatni.

Franciaország. Páris, jul. 23. Tegnapi óta az egész ország dongó mébrajhoz hasonlít. Az általános szavazati jog a községi választások tekintetében, 48 órára teljes működésben van; a községekben, 1852 óta nem jelentkezett annyi tűz és élet, s a helyies szellem, mint hosszas álomból ébredve, ujjalag kifejté szárnyait. A lefolyt 13 év alatt a közigazgatás rendesen névjegyzéket készített elő, mely a falusi bírótól, a megyei alelnök s elnök kezén át a belügyministeréig vándorolt, s e forumok mindenikén hivatalos nagyító üveggel vizsgáltatott, míg végre javitva s helyreigazittatva az illetők által legmélyebb alázattal elfogadtatott. E községnyiség most megszűnt; dacára a politikai utógondolatoknak, a localis szellem ismét felszínre emelkedett, s eddig még nem hallani semmit rendtelenségekről, vagy a hatóságok beavatkozásáról. Most ismét becsülnetnek tekintik, ha valaki a községi tanács tagjává lehet, s a maires k, akarva nem akarva, vezér lűrk helyett ismét a községi érdekek előharcosává lesznek. Ha a ma megkezdett választások a jelölt lajstromok által ébresztett váromásoknak megfelelőek, úgy a francia nemzet megtette az első lépést a helyes öntudat s önálló községi visszaállítására. Ezzel egyszersmind megvetetett az alap, melyen a decentralisatiora vonatkozó munkálatok sikeresen folytathatnak.

Páris, jul. 24. A tegnapi és tegnapelőtti köz-

ségi választások legnagyobb részben a kormányra nézve kedvezően estek ki. Az ellenzék csak a nagy városokban, miók Toulouse, Marseille, Bordeaux vergődhetett tulsulyra, másutt mindentűt a municipalis, azaz a hivatalos jelöltek nyerték meg a szavazattöbbséget. A kormánylapok ennél fogva már is haugosan nyilvánítták örömköket, hogy kirekesztőleg a rend emberei választottak meg, azaz olyanok, kik egyiránt szitnak az országhoz és dinastiához; s hogy e fényes eredmény a kormány minden befolyása nélkül (?) éretett el. A „France” ebben újabb megerősítést látja Baroche eme szavainak: „minél szabadabbak a választások, annál kedvezőbb az eredmény a kormányra nézve”, és cikkeit e szenvedős szavakkal fejezi be: „az ország kamatokkal fizeti vissza a benne helyezett bizalmat.”

A császár sem látszik szűnapokat élvezni Plombièresben; mert míg Algírba egyedül Pietri kíséretében utazott, Plombièresbe őt most Conti ur s dolgozó cabinetje egész személyzete követte, nevezetesen Stoffel báró, és De Bièvre, a tájirati kabinet főnöke. Ez utóbbi dolgozatai Algírra vonatkoznak, s a császár mindenkép azon van, hogy e tárgy minél előbb befejeztessék. E gyarmat nyugtalanokdása volt oka, hogy a „Moniteur” jónak vélte a közvéleményt Abd-el-Kadernek politikai téren leendő alkalmaztatása felett megnyugtanni.

Az itteni felhivatalos körökben általában azon nézet uralkodik, hogy a Poroszország és Austria közti maghasonlász békeuton fog kiegyenlített, és hasonló értelemben nyilatkozott a bécsi francia követ részéről érkezett tudósítások alapján Drouin de Lhuys külügyminister is. A Metternich herczeg és Drouin de Lhuys közt végbement értekezlet a porosz-ozstrák differentiákra vonatkozott; mely alkalommal azon felül — hír szerint — az olasz kérdés is több ízben szőnyegre került. Sartiges gróf, ki Valdierben találkozt a királylyal, itteni lapok állítják, hogy Victor Emmanuel a római kérdés felett értekezett, s főlöleg gyanánt még hozzáteszik, hogy Plombièresben Pepoli érkezése váratik. A Plombièresben tartandó fontos összejövetelekről szárnyaló hírek egyebiránt miként keletkeztek épp oly gyorsan megis csöfoltattak, s csak a jövő fogja megmutatni, melyik volt igaz e különböző hírek közül.

Olaszország. Florenzből írják jul. hó 22-dikéről: A ministertanács, a mely tegnap a királyi elnöksége alatt tartatott, sokáig volt egytt. Victor Emanuel Sartiges gróf látogatása folytán arra háározta el magát, hogy legott ide utazik, és a ministertanácsban elnökölni fog. A francia követ úgy látszik csakugyan némi új ajánlatokat hozott magával Rómából, melyek azonban a cabinet részéről nem fogadtattak azon előzékenységgel, a minőt várt. Valdierba ment a királyhoz, a hol — miként látszik — kedvezőbb fogadtatásban részesült. Sartiges gróft, hír szerint, Nigra támogatja, a ki e végből jött Párisból Turinba, és a király által ide bivatott. A tegnapi ministertanács nem jutott eredményre, még egy második is fog tartatni, mely célból a király meghosszabbítja itt maradását. — Azt mondják, hogy a kamarák felosztatása iránt is végleges határozat fog hozatni. Ministerválságra fog e a cabinet e vizsgálva vezetni, még nem bizonyos. Ulloa marquis, a spanyol királyné rendkívüli követe, ma érkezett ide, és holnap fogadtatik a király által. Tudva van, hogy Olaszország elismerési okmányát hozza magával. A madridi küldetéssel leendő megbízásra Ratazzi van kiszemelve, — azonban nem maradand mint rendes követ a spanyol udvarnál, Ennek kinevezése még a mostani, vagy a jövő cabineinek van fentartva, ámbár a Spanyolország gali diplomatiens viszony megújításával nem akarnak habozni, mert azt tartják, addig kell tñni a vasat míg meleg. Ezenkívül nem igen bízunk a spanyol állapotokban és azt hiszik, hogy O'Donnel bekövetkezhető bukása mindent kétségessé fogna tetheti.

Németország. Berlin, jul. 24. A kölni s labusteini következményterhes expeditióról hazatért képviselők nassau collegáik részéről értesültek, hogy az itteni cabinet barátságos felszólítást intézett a nassau kormányhoz, melyben az utóbbi felkérte, hogy benschlütött democratáit ne engedje a porosz democratákkal fraternizálni, s ellentűkben a kölnihez hasonló eljárást kövessen. Wiesbaden kezdetben tartózkodólag válaszolt, de midőn magasabb porosz tisztviselő jelent meg a nassau kormány székhelyén, az úgy gyorsan el lön intézve. A nassau hadsereg köteleességét teljesítette, s a „lahusteini nap” érzettükkel leendő följegyezve a német bazák történelmében. A kormányhoz közel álló itteni politikai körökben a követünnepely lefolyása felett igen megelégedett hangulat uralkodik, mely a Rajnavidek jelentkezett izgatottság oly szerencsés lecsillapítása után nagyon is természetesnek tűnik fel. A képviselőket kigunyolják, hogy a porosz Scyllából a nassau Charybdisbe estek, s hogy bölcseségük nem terjed annyira, miszerint belátták volna, hogy Poroszország és Nassau érdekei azonosak. A liberalisok közt nagy elkeseredés mutatkozik, s vezéreik nyilatkozatai után ítélve, az egyesülési jog megóvására célzó erélyes izgatás nem fog elmaradni.

A „Nordd. Allg. Ztg.” a Bundnál ma benyújtott bajor-szász indítványt közölve, cikkeit e szavakkal végzi: „Ezen indítvány eredménye constatirozandja, hogy az april 6-ki szövetségi határozat

teljesítetlen maradt, minél fogva a Bund azon helyzetbe jött, hogy megállapíthatja, miszerint határozatai nem bírnak semmi gyakorlati becsescl.

Drezda, jul. 27. A közép-államoknak ma a Bundhoz benyújtandó javaslata a herczegségek rendének összehívását, Schleswignek a szövetségbe felvételét tárgyalzza, s kijelenti, hogy a szövetség magarészéről lemond a végrehajtási költségekről, a mi azonban a Poroszországnak és Austriának fizetendő a hadiköltség kárpótlását illeti, kész abban részt venni, mihielyt a herczegségek önállósága ki lesz mondva.

Amerika. Az „Independance”-nek írják Washingtonból: „Itteni lapok Wallace tábornok levelét közlik, ki a Lincoln gyilkosai felett ítélő katonai bizottmálynak tagja volt. Wallace e levelében a Mexicóba vándorló önkényesekről szól, s azt igyekszik kimutatni, hogy Juarez ily módon támogatása által a nemzetközi közlekedés törvényei nem sértetnek meg, miért is Johnson elnök semmikép sem szegülhet ellen ez eljárásnak. „Czelszerű lesz — mondja a tábornok — e kívándorlóknak kedvezni, mert Juarez mi értünk vivja csatáit. Hosszas ideig az Egyesült-Államok úgy sem maradhatnak semlegesek Mexicó irányában, mivel az egyértelmű volna a francia interventio elismerésével. „Juarez azonnali támogatását Wallace azon oknál fogva tartja szükségesnek, mert annak kormánya még jogosan fennállónak tekintendő.

New-Yorkból hasonlóan jelentik, miszerint több magas állású egyén erélyesen nyilatkozott Mexicónak Franciaország részéről történt megtámadása ellen. A „Herald” pedig tudni akarja, hogy Washingtonban a politikai egyetek népgyűlések rendezését határozta el országszerte, melyek az idegeneknek Mexicóból leendő azonnali elűzetése mellett nyilatkozva, a legközelebbi egybegyűlendő congressusban ily célból ellenállhatlan nyomást gyakoroljanak a kormánynak. A láthatár tehát ismét beborul.

New-York, jul. 15. Az Egyesült-Államok területe hadügyministeri rendelet folytán 5 nagy katonai kerületre osztott fel. Ezek következők: az atlanti tengeremelléki kerület, parancsnok Meade tábornok, főhadiszállás Philadelphia; az ohioi kerület, Sherman alatt, főhadiszállás St. Louis; a mexicói tenger-öböl kerülete, Sheridan parancsa alatt, főhadiszállás New-Orleans; Tennessee kerület Thomas alatt Nashvilleben; s a csendes tengerpartmelléke, melynek parancsnoka Hallik San Franciscóban. A kerületek ismét 18 megyére osztatnak, melyeknek mindenike külön parancsnokkal bír.

Ujabb. Bécs, jul. 31. Gr. Belcredinek a magyar koronához nem tartozó összes országok főnökeihez intézett körlevele arra szólítja fel az országfőnököket, miszerint oda működjenek, hogy a hatóságok eljárása ne csupán törvényesen correct, szilárd és méltányos legyen, hanem az a szabad, önálló erőkifejtésre megkívánató értelem jelét is magán viselje. — Napjainkban csak azon törekvéseket tarthatom — u. m. a körlevél — egyedül legaldásdusabbaknak, melyek azon ügyek körének mindinkább szélesbítésére irányozvák, melyek azon egyének öngazgatására vannak bízva, kiknek érdekei ezáltal közvetlenül érintetnek. A hatóságok közlekedése, ezen törekvéseket, — a mig azok a törvények határait át nem lépik, — teljes buzgósággal gyámolítani és az autonóm testületek irányábani tapintatteljes viselettel, ezekkel jó egyetértésben ama törekvéseket megszilárdítani. Megjegyzem, miszerint én a törvényeknek sem liberális, sem illiberális, hanem csupán olyatén kezelését ismerhetem el helyesnek, mely a törvény szelleme és szószerinti szabályának megfelel; e mellett a tapintatteljes viselet nélkülözhetlen; megkeresem az országfőnököket, miszerint a hivatalnokok eljárásait és hajlamait előforduló esetekben ezen nézpont szerint — jogosult szigorral ítéljék meg.

A néppel való közvetlen szóbeli érintkezésben lényeges föltétele fekszik annak, hogy a hivatalnok a merő formalitásokba el ne sülyedjen; az írásbeli érintkezésnek megvan ugyan jogosultsága, de sokkal szűkebb határok között, mint eddig. Az államvagyon lelkiismeretes, takarékos kezelése lényeges kötelessége a hivatalnoknak. A saját szabad vélemény-nyilatkozatát, — ha az az igazságszeretet által vezéreltetik, — a hivatalnoknak értékes vagyon gyanánt kell tekintenie. Az alanyi érzékenykedést félre kell tenni; csupán ha valamely büntetésre méltó dolog tényálladékanak tárgyilagosa megítélése forog fenn, — csupán ekkor veendő igénybe a bírói hatalom. Oly országokra nézve, melyekben többféle nemzetiségek vannak, a legszigorubb elfogulatlanságot, és a nemzetiségek iránti egyenlő eljárást ajánlhatom a legnagyobb mértékben. A hivatalnok és az egyes hivatalnoknak a néppel érintkezésnél ez utóbbinak nyelvét kell használnia. Az e tekintetbeni képesség fontos és elhatározó szempont a hivatalnok alkalmazhatóságának megítélésénél.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE július 31-kén 1865.

Államháztartás.	Adott ár.	Tartott ár.	Elsőbbségi kötvények.	Adott ár.	Tartott ár.
5%-os nemzeti kölcsön 100 frtk	74 50	74 80	Osztrák Lloyd	—	88 —
5%-os metalliques 100 " "	69 80	69 60	Dunagőzhajózási	95 50	96 50
4 1/2%-os 100 " "	60 50	61 —	Államvaspálya	275 frank	112 —
1839-dik évi teljes 100 " "	145 75	146 75	Lomb.-velencei	275 frank	104 75
1839-dik " ötszörös 100 " "	145 75	146 75			
1851-dik " teljes 100 " "	88 50	84 —			
1860-dik " teljes 100 " "	91 10	91 40			
1860-dik " ötszörös 100 " "	96 70	97 —			
Zárlatok.					
Nemzeti bank 10 éves 5% kisors. exst. 5% oszt. 6. 5%	103 50	104 —			
Gall. hit. int. oszt. ért. 4%	88 85	89 15			
Magyar földhitelintézet 5 1/2% 10 év. jöv. jegy 6%	80 50	81 —			
Földterhmentesítési kötelezvények.					
5%-os magyarországi 100 frtk	72 —	72 75			
" erdélyi 100 " "	63 50	69 50			
" horvát 100 " "	72 —	73 —			
Sorsjegyek.					
Hitelintézet 100 frtk	122 27	122 75			
Dunagőzhajózási 100 " "	81 51	82 —			
Triest 100 " "	110 —	12 —			
Esztérházy herceg 40 " "	—	80 —			
Salm 40 " "	28 —	28 50			
Páffy 40 " "	26 —	26 50			
Clary 40 " "	25 7	26 25			
St. Genois 40 " "	25 75	26 25			
Budai 40 " "	23 50	24 —			
Windischgrätz 20 " "	16 75	17 25			
Waldstein 20 " "	16 75	17 25			
Keglevich 10 " "	12 50	13 —			

Á t n é z é s e

a kolozsvári levél- és szekérposta indulásának érkezésének.

Indul a levélposta:

Magyarhonba és külföldre naponként déli 12 órakor.
Szeben-, Brassó- és Oláhországba naponként d. u. 5 órakor.
Maros-Vásárhely felé naponként d. u. 5 órakor.
Lengyelhon északi részébe, úgy Bukovina- és Moldvába
Csernovicz felé, valamint Válaszút-, Dézs-, Nagy-Bánya- és Beszter-
terczére naponként e-élti 6 órakor.
Debreczen felé Zilahon és Szilágy-Somlyón át: N.-Károlyra na-
ponként délután 3 órakor.
Mocsra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton délután 3
órákor; egyéb napokon esti 6 órakor.
Kolozsra kedden, csütörtökön és szombaton déli 12 órakor.

Érkezik a levélposta:

Magyarhon- és külföldről, névszercint: Bécsből, Pestről, Kassáról,
Szegedről, Temesvárról, Aradról, N.-Váradról naponként 2-3 óra tájban.
Szeben felől, Brassóból, M.-Vásárhelyről, Abrudbányáról, Zala-
náról, Temesvárról és Tordáról naponként reggeli 8-9 óra közt.
A Csernovicz felől jövő s ezzel egyesült nagy-bányai levél-
posta naponként reggeli 6 órakor.
Debreczen felől Sz.-Somlyón át naponként reggeli 6 órakor.
Mocsról naponként reggeli 6 órakor.
Kolozsról kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt 10 órakor.

A szekérposta indul:

Bécs, Pest és Nagy-Várad felé naponként déli 12 órakor.
Szebenbe és Brassóba stb. naponként d. u. 5 órakor.
Maros-Vásárhelyre naponként d. u. 5 órakor.
Csernoviczra, Beszterczére, Dézsre naponként estől 6 órakor.

A szekérposta érkezik:

Bécs, Pest és Nagy-Váradról naponként d. u. 2-3 óra közt.
Szebenből és Brassóból naponként reggeli 8-9 óra közt.
Maros-Vásárhelyről naponként reggeli 7 órakor.
Csernoviczról és Beszterczéről naponként reggeli 6 órakor.

A Biasini gyorskocsi indul:

Kolozsvárról Nagy-Váradra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton déli
11 órakor.
Nagy-Váradról Kolozsvárra, hétfőn, szerdán, pénteken, vasárnap, a vonat
érkezése után. — Szállítási díj 8 frt 40 kr.
Kolozsvárról Brassóba kedden és pénteken reggel 4 órakor. — Szállítási díj
Tordáig 2 frt 10 kr. N.-Enyedig 4 frt 38 kr. K.-Fejérvárig 6 frt 56 kr. Szászsebe-
sig 7 frt 35 kr. Szebenig 10 frt 40 kr. Brassóig 18 frt.
Brassóból N.-Szebenbe kedden és pénteken reggeli 3 órakor.
N.-Szebenből Kolozsvárra szerdán és szombaton reggeli 8 órakor.
E vonalokon gyorslovak is kaphatók minden időtájban.

Erdélyi

piaczi árak:

	Tiszta búza.	Róza.	Árpa.	Zab.	Török- búza.	Marhabú- za.
k r a j c z á r o k b a n .						
Besztercze július	25.	360-360	220	104	340	12
Brassó júl.	21.	414	168-248	296-244	160-158	250 14
Dézs "	26.	360-340	210-190	—	90-80	270-240 11
K.-Fejérvár "	22.	278-270	180-174	—	120-120	120-216 12
M.-Vásárhely júl.	27.	400-350	220-206	—	106	266 12
N.-Enyed "	27.	336-326	280-267	—	120-90	124-200 12
Szamosújvár július	24.	320-280	200-160	—	100-90	220-200 12
Szászváros júl.	22.	350-340	220-210	—	164-160	240-230 12
Sz.-Régen "	20.	400-350	220-200	200	120-110	360-200 12
N.-Szeben "	13.	127-373	227-227	—	187-173	293 14
Sz.-Udvarhely "	25.	370	200	—	110	300 12
Torda július	22.	446-294	305-200	160-150	106-100	112-205 10

Gabonaár Kolozsvárt július 27-kén 1865.

(Bécsi mérője osztatlan értékben.)

Tisztabúza 2 frt 44 kr. Elegybúza 2 frt 24 kr. Rozs 1 frt 84
kr. Árpa 1 frt 50 kr. Zab 1 frt 21 kr. Török-búza 2 frt 46 kr.
Pi-yoka — frt 92 kr. Marhabúza 13 kr.

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(77) Dr. Romershausen szem-essenziaja

láttehetség megtartása, erősítése és helyreállítására.

Ezen ezim a att árultat valami essentzia, melyet nem régen egy keres-
kedő fizet mhe felveve volt könyvvivő Drezdában utancsinalt, s így átalános keres-
kedelmi for. alomba hozott, annyira, hogy azt az én igazi essentziámól tvegeről, ki-
állításáról s hozzácsatolt utasításról, szorosabb vizsga nélkül megkülömböztetni nem lehet.

Az ügy érdekében szabadságot veszek magamnak tehát következőket közölni:
Az utanzott essentia alfa am lett megvizsgálta ása szerint legtovább sem ha-
sonlít a valódihoz, mitől mindenki könnyen meggyőződhetik, ha az essentia azt viz-
szel megegyezik, midőn az igazi essentia a va-tagon trjes, kellemes szaga, s szembe-
tartva jótékonyságát, s látást eredményező, az utanzott ellenben gyengén tejes, vat-
kasaga, s sz-mre illeszkve rázós mosóvizet ad.

Az igazi szemeszentzia oly palackokban árultatik, melyek az én ügyehe lé-
vő bélyegemmel, s dugóján létező pecséttemmel vannak ellátva, bélyegem minden
szegletébe találtató sas hirdozza ezen cégemet „Apotheke zu Aken F. G. Geiss“
és alatta is olvasható „F. G. Geiss in Aken a/Elbe“ a b-a-zi alá-í utatitások
is sassaímal és aláírásommal basoulón el vannak látva; mely ismertető jegyek a
hamis szemeszentziánál hiányoznak, s melyekről fogva a vásárló némi ügyelet
m lelt, az igazi essentziát az utancsinalt könnyen megkülönböztetheti, s ma-
gát az ártalomtól megóvhatja.

Bátor vagyok még megjegyezni, miszerint az általam már 25 év óta készíteni
szokott Dr. Romershausen-féle szemeszentziát melynek készítésére és gyártására
Dr. Romershausen csak egyedül e gem tanított meg, most is mint eddig, nagy bu-
teliáját 1 talér, kis buteliáját pedig 20 ezüst garas árban megszerez-
hetni, valamint gyógyszeráromban, úgy azon különös rakásban is, mely van:

Kolozsvárt Wolff J. gyógyszerár tulajdonosnál. Ára 2 frt 50 kr o. é.
Aken a/Elbe, 1865-ik évi február hóban

Dr. F. G. Geiss, gyógyszerész.

(216)

(5—*)

Tisztelettel tudatjuk a t. cz.

repezettermelő

urakkal, hogy repezet az idén is szintén
vásárolunk és a lehetőségig a legmago-
sabb árt fizeljük.

KISS TESTVÉREK,
olajgyár tulajdonosai.

Mindennemű

Tűzoltó vízipuskák,

ke-ti vízipuskák, tűzoltó-szerek, házi kúta, nyomtató, bor-, sör-, juhmosási, rétmeg-
öntözési és ganéjé szivattyúk, borpré, szőlőseprő, vas eszterga, decimal és centi-
mal mérőeszközök, és egyéb mindenféle találatnak a gépgyáiban

HOFFMANN J. B-nél dohányutca 11 sz. Pesten,
mely 15 évtől fogva tűzoltó vízipuskákat, szivattyúkat és decimal mérőeszközöket készíti,
melyek kiállításoknál a nagy ezüst éremmel tiszteltettek meg.

A vízipuskák árai 3 vederig, 6-12 vederig
kézi targoncák

Veder-tartalom	0	1	2	3	6	8	10	12
Ar. oszt. ért. lit	25	60	80	150	450	500	800	1000
A törvényes és szilárd decimal mérlegek árai:								
Eő mársákhán	1/2	1	2	3	5	8	10	15
Súly-mérőre, e.	14	16	18	21	25	30	37	46
Súlyalírt o. é.	15	18	21	25	32	40	48	60

Az öntött vasból készült közönséges nemű házi kutaknak árai:

Knt méli sége ölben 1 2 3 4 5 6

Teljes utak fa o. é. 55 65 75 85 95 105

A bővebb folyó árak, ábrakkal a Képes naptár és Pesti Lloyd naptárban talál-
hatók és kívánságra el is küldetnek. (141) (7—*)

Stein Janos könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Harmath József-nél Tordán, Wittich József-nél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál
S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szebenyörön, Vokál Janosnál Nagyenyeden,
Sindel Károlynál Brassóban, Wagner József-nél Károlyfejérvárról kapható:

VIDA KÁROLY.

A növekedő új világhatalom.

Szózat a földbírtok érdekében. Ára 80 kr.

Az Általános POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV

mint ez jelenleg Erdélyben érvényes; minden a legújabb időig meg-
jelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel, felvilágosító és uta-
sító jegyzetekkel ellátva.

Irta Hilbi HALLER KÁROLY,

a kolozsvári kir. jogakademián az által. polg. törvénykönyv, váltó- és ke-
reskedelmi jog, csöndrendtartás és az általános bányatörv. h. tanára; az
igazságügyi elmél. államvizsgálati bizottságának tagja.

Ára 7 frt 20 kr oszt. értékben.

Erdély nagylejedelemségében

érvényben levő peres és perenkívüli

Eljárásra

vonatkozó szükséges

RENDELETEK

GYÜJTEMÉNYE. Ára 1 frt 60 kr.

TARTAROFF HERCEGNŐ vagy a CZÁRNÓ LEÁNYA.

Történeti regény két kötetben. Irta Mühlbach Luiza, fordította B.

Ára 2 forint.

Tartalom.

Első kötet: Dolgorucki Natálie grófné, München gróf. Osztermann gróf. Az
összeesküvés éje. Meghiu nt remények. Leopoldowna Anna kormányzó. A kegyenc-
nő. Erzsébet hercegnő. Ö-szeesküvés. Az intés. A báléj. A rajz. Az ö-szeesküvés
éje. Az ártatlanok álma. A jutalom napja. Büntetések. A czárnó udvara. Lapusckin
Eleonora. Az esküvő. Képek és jelenetek. A czárnó halála.

Második kötet: A varázskert. A levelek. A bál, mint diplomaiat veszeke-
dés tárgya. Ilal vagy illenség. Ganganelli pápa (XIV. Kelemen). A pápa szorakozás
arája. A haláltétet. Bernis bírók ünnepe. A rögtönzött ó. A búcsu. Egy bú áruló.
Orlov Alexis. Corilla. A szent alkuszok. Se tr-nit gloria mundi. A vapó. A betörés.
Csél-züvények. Levél, mely halált hoz. Az orosz tiszt. A varakozás. Ó! Intés. Az
orosz h jőraj. Zúrszó.

Dózsa Dániel. Zandirhám. Székely hős költemény a kilencedik szá-
zadból. Füuve 2 frt.

Tartalom:

A Rabbanának torhona. — J. lán. — A barna vitéz. — Adorján álma. — A pályadal. — Az örvöngő
Zoa. — A szép Bissen nő. — A századik koponya. — Örlécz vára. — Zabán dala. — Zoa hire. — A Ne-
mero szele.

NÉPISKOLAI OLVASÓKÖNYV.

ELSŐ KÖTET:

a protestáns néptanodák alsóbb osztályai számára

DOLGOZTAT ÉS SZERKESZTETTÉK
GÁSPÁR JÁNOS, nagyenyedi nevelőtanár és képezdeigazgató,
és KOVÁCSI ANTAL, kolozsvári gymnasialis tanár.

Ára 30 kr.

SZERELMI PIKANTÉRIÁK.

A francezia udvari életből.

Oettinger után közli Balázs Frigyes. Ára 1 frt 20 kr.

Tartalom:

A szerelem mindent tehet. — Udvari titkok. — A vetélytársak. — A szép Gab-
rielle. — Egy szép asszony tanácsa. — A szerelem titok nem maradhat. — A szere-
lem önkénytelen támad.

IZIDORA DALAIBOL.

A kolozsvári jótékony nő-egylet javára. Ára 60 kr.

Diszkiadás 1 frt 60 kr.

Emléklapok Kolozsvár előkorából.

Vass József kegyesrendi közoktató, a magyar tud. akademia és
erdélyi Muzem-egylet levelező tagjától.

Borítékba füuve 40 kr.

Befőttes és más üvegekre a drága Lantorna

helyett a tartósabb, czélszerűbb tisztább és sokkal olcsóbb

pergament papír

jött használatba.

Kapható kisebb és nagyobb darabokban 8 krtól 50 krig

Kolozsvárt Stein Janos papirkereskedésében.

Szent történetek az ó és új szö-
vetségből bibliai mondatokkal szer-
kesztve. Iskolai használatra írta
Turbucz Ferencz, dézsi kisdéd-
ővő. A szövegbe nyomott számos
fajetszettekkel Kemény kötésben
30 kr.

Szavalmányok növendék leányok
számára. Összeállítá Réthi Lajos.
Ára 80 kr.

Az északi fény. Regény 3 kötet-
ben, írta Dózsa Dániel. Ára 3 frt.

Csik, Gyergyó és Káson mult-
ja, jelene. Átalános és részletes osz-
tályokban. 3 földábrával és egy má-
solati táblával. Irta Kisbaczoni Benkő
Károly. Egy kötet. Ára 1 frt.

Gazdasági kétszeres számvitel.
Irta Farnos Károly. Négy da-
rab mellékettel. Ára 1 frt 40 kr.

Gazdasági kétszeres számvi-
telre példányok. Ára 70 kr.

Mentor. Erdélyi népkönyv. Közhasznu
ismeretek tára a hön szorgalom s ér-
telmesedé elemozdítására. Irta Nagy
Ferencz. 2 kötet. Ára 2 frt.

Utirajzok. Irta Zombori Gedő.

I-só kötet: Magyarország, Aus-
tria, Morva és Csehország, Német-
ország, Holland, Belga föld, Angol-
ország.

II-k kötet: Franciaország. Schweiz,
Savoya és schweitzzi határhegyek,
Olaszország, Krajna, Karantán és
Steierország. A két kötet ára 2 frt.

Berde Áron természet és vegytan
rendes tanára. Légtüneménytan
s a két Magyarhon égaly viszonyai s
ezek befolyása a növényekre és álla-
tokra. Ára 2 frt 80 kr.

Koronás szőlőművelés. Irta Bá-
thi Gábor, fintaházi földbírtokos.
11 kömetsetű ábrával. Az erdélyi
gazdasági egylet költségén. Ára 30 kr.

Képek a természetből. A felsér-
dult növendékeknek Vagner Ar-
min után felmutatja Kovácsi An-
tal. 10 könyvotatu képpel. Ára 1 frt.
Biró Miklós. Egy mezei gazda
élete. Olvasókönyvül a kisebb tehet-
ségtű gazdák s főleg a köznép számára.
Füuve 1 frt.

Szarka Sándor. Izletes méhte-
nyésztés vagy a méhtenyésztésnek
új módjáról. 44 köre metszett kép-
pel 16 táblán. Ára füuve 1 frt.

A csecesmő és első gyermekkor
házi nevelés tekintetében. Irta Bor-
sos Márton. Ára 70 kr.

Utazás keleten. Irta b. Orbán Ba-
lázs. 6 kötet. Egy kötet ára 1 frt.

Helység-névtár. Erdély (és a Par-
tium) minden községének betűrendes
névtára. Az 1854-iki s-a vissza-
állított alkotmányos felosztás szerint,
a posta-kerületek és hadfogadó-tele-
pek, valamint a lakosság számának a
legújabb népszámlálás szerinti kimu-
tatásával. Összeállította G. A. M. A. N.
ZSIGMOND. 2-dik kiadás. Ára 80 kr.

(233)

(2—3)

Haszonbérlet.

Özv. Gyergyai Ferenczné Fejér-

di birtoka, jövő Szentgyörgy naptól

kezdődőleg, bérbe kiadó. Értekez-

hetni a tulajdonosnővel nagypiacz 454. sz.